

Szerkesztőségi iroda:
 Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
 hová a lap az ellemirésztől minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
 Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
 hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
 Telefon-szám 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.
 Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — — 24 K.
 Félévre — — — — 12 K.
 Negyedévre — — — — 6 K.
 Egy hóra — — — — 2 K.
 — Egyenlő szám ára 3 fillér!

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam 33. szám.

Hétfő, február 10.

Vita a választójogról.

— febr. 10.

A választójogi anyag kimeríthetetlen ségének és a sűrűn fölbukkanó új szempontoknak egyformán részük van abban, hogy a nyilvánosság érdeklődése a magától értetődően hosszúra nyúló vita előrehaladtában nemcsak nem fogy, hanem ellenkezően, növekszik. S ez a növekvő figyelem annál értékesebb, mert kizáróan tárgyi motívumokból szövődött. Akiknek értékelésében egyesgyedül politikai szempontok dominálnak s akik az egész választójogi irodalmat szívesen odaadnák cserébe egy akármilyen kicsinyke koalíciós beszédért, kívül esnek azok körén, akiknek meggyőződése szintén — bár távolabbi — földadata a választójogi bizottságnak.

Rendkívül érdekes tünet, hogy az ipari munkások érdekeinek képviselői hovatovább annyira általánossá válik a bizottság tagjai között, mint amennyire nincs eltérés köztük a választói reform alapelvei tekintetében. A mai nagyfontosságú ülés mindegyik szónokának volt a nagyobb mérvű jogkiterjesztés szükségességére egy-egy argumentuma s azok is sikra szállottak a munkások érdekében, akik pedig egyébként ugyancsak tiszteltreméltó okokból aggodalmukat fejezték ki a javaslatban foglalt jogkiterjesztés mértékén.

Ahány a felszólaló a választójogi bizottságban, annyi súlyos csapás éri az ellenzéki frakciókat. Az eszmék oly gazdagsága, a szempontok, érvek oly rendkívüli sokasága nyilatkozik a bizottságban, hogy szinte lehetetlenség mindről megközelítő képet adni. Annyi már is mondható, hogy nem volt még hazánkban parlamenti bizottság, ahol annyi tudás, szakértelem, ügybuzgóság, lelkiismeret, hazafiság és pártatlanság nyilatkozott volna, mint ebben a csupán egy pártból alakított bizottságban. S ha ezt a színvonalat a koalíció idejében szerepelt parlamenti színvonalal összehasonlítjuk: rögtön szembe-tűnik a mérhetetlen különbség s nyomban látjuk, mily nagy jelentősége van a munkapártnak. Ez képviseli nálunk a kultúrát, az európai színvonalat s egyben az emelkedett hazafiságot. S megértjük azt is, hogy miért van a nagy düh a munkapárt ellen. A fickó-virtusos, parlagi és etikátlan elemek összeröffenése ez a lelkiismeretes, alapos képzettségű és komoly hazafiságu magyar értelmiség ellen.

Néhány szóval ugyancsak erős igazságot mondott Rónay Jenő, midőn a passzív választói jog szabályozását köve-

telte s azt fejtegette, hogy az orsz. képviselőtől több értelmet, tudást, erkölcsöt, szóval magasabb minősítést kell kívánunk, mint a választópolgártól. S indokai közt felemlítette azt is, hogy: „az ellenzéknek elmaradása a törvénynek eddig nem ismert egy új, fontos hiányát bizonyítja, azt, hogy a törvény hatálya alatt bejöhettek a magyar parlament szentélyébe olyanok is, akik képviselői kötelességükről halvány fogalommal nem bírnak, vagy azt teljesíteni nem hajlandók.” Hát ez alapos igazság, amelynek sújtó hatása alól hiába akarnának a nemzeti ex-hősök menekülni.

HIREK.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Torontálvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta dr. Dellimanic Lajos főispán elnöklésével február havi rendes ülését, amelyről holnapi számunkban hozunk részletes tudósítást.

— **Fölmentett miniszteri biztos.** A m. kir. földmívelési miniszter a német-szentmihály-aurélházi lecsapoló társulatot önkormányzati jogaiba visszahelyezvén, **Mattyasovszky** Oszkár kincstári ispánt a társulatnál viselt miniszteri biztos állása alól buzgó működéséért elismerésének és köszönetének nyilvánítása mellett fölmentette.

— **A szabadliceum előadása.** Nagyérdékű és magas színvonalu előadása volt tegnap délután a nagybecskereki szabadliceumnak. Dr. **Báthory** Endre köz-kórházi főorvos tartott ugyanis tegnap előadást az ember származásáról s kiváló tudással ismertette tárgyát. Történetileg vázolta a származástán keletkezését, majd ismertette a származástán mellett bizonyító adatokat s azután kifejtette a származástán az emberre alkalmazva. A szép, tudományos előadást **Báthory** dr. szemléltető tárgyakkal is illusztrálta. A nagyszámmal megjelent közönség mindvégig feszült figyelemmel hallgatta az előadást s lelkes tapsokkal honorálta a tudós előadót.

— **A nagybecskereki Patronage-egylet közgyűlése.** A nagybecskereki Patronage-egyesület holnap, kedden, február hó 11-ikén délután 5 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését a törvényház 55. számú termében, a hová az elnökség ezen az uton hívja meg az egyesület tagjait.

— **Árvaházi ülés.** A nagybecskereki rk. árvaházegylet választmánya tegnap délután **Franz** J. L. kereskedelmi tanácsos elnökle mellett ülést tartott. Jelen voltak **Baaden** Károly, **Harzer** József, **Annau** Ernő dr., **Fialovszky** Béla dr., **Magyary** Pál, **Weiterschan** Mihály, **Grandjean** Ede, **Wégling** István és **Szefü** Sándor titkár. Az ülésen az elnök bejelentette a választmánynak, hogy a **Menczer** Erzsébet-alap alapítólevele belügyminiszteri jóváhagyással visszaérkezett, a földmívelésügyi miniszterium adománya, egy népkönyvtár 152 kötettel megérkezett és elhelyezésére egy könyvszekrényt készített, a **DMKE.** által adományozott ifjúsági könyvtár a napokban fog megérkezni. **Néhai** Storch Margit végrendeletileg 20 koronát hagyott az árvaháznak. A jelentések tudomásul vétettek. A választmány

elhatározta, hogy az évi közgyűlést febr. 23-ikán tartja meg. Ezután a titkár felolvasta az 1912. évről szóló jelentést, majd bemutatta a zárszámadást, vagyoni kimutatást és az 1913. évre összeállított költségelirányzatot. Majd felolvasta a titkár az elnökségi indítványt az árvaházban létesítendő leányotthonra vonatkozólag. Az évi jelentést, az otthonra vonatkozó részletes indítványt a lapokban közölni határozta a választmány azon felhívással városunk társadalmához, szöjjön hozzá a felvetett eszméhez és kiviteli tervezethez. Az elnök még bejelentette, hogy a titkár megírta az árvaházegylet történetét, mely könyvomatandó lesz. A választmány végül felkérte a számvizsgálóbizottságot, hogy az egyület számadását, vagyoni állapotát vizsgálja meg a közgyűlés előtt.

— **Morzsabál.** A február elsején megtartott parasztbál rendezősége az akkori nagy sikerből elindulva a város táncos fiatalságának kívánságára és nagy öröme szombaton megrendezte a parasztbál morzsabálját. A multság megismétlésének ideája csak pénteken került nyilvánosságra — ez volt talán az oka, hogy nem nagyobb a jelen voltak száma, — de akik ott voltak, oly fényesen mulattak, hogy a morzsabál sikere méltóan sorakozik az anyabál, a parasztbál sikeréhez. A multság mindvégig közvetlen, kedélyes hangulata, a sok szép, színes jelmez nyújtotta kép, a táncos jökevő mind-mind hozzásegítettek ahhoz, hogy a cigány még a hajnali órákban is húzta.

Jelen voltak, asszonyok: **Baár** Jenőné, **Demkó** Vidorné, dr. **Franz** Zoltánné, **Grandjean** Andorné, özv. **Jakabffy** Tituszné, özv. **Keresztes** Ferencné, dr. **Magyar** Károlyné, **Marton** Andorné, **Szabóky** Károlyné, **Szilágyi** Albertné, **Szilágyi** Lajosné, **Wattay-Pelbárt** Dezsőné, **Wesszely** Rezsőné.

Leányok: **Bakálovich** Dóra, **Bielek** Vali, **Jakabffy** Irma, **Jakabffy** Margit, **Magyar** Lenke, **Magyar** Piri, **Milassin** Saci, **Szilágyi** Baba, **Végh** Gizike, **Végh** Etelka, **Wesszely** Lici.

— **Előadás az iparoskörben.** Az iparoskörben tegnap délután 3 órakor **Ede** **nburg** Lajos nyug. törvénytudó irodavezető tartott a nagy számban megjelent hallgatóságnak előadást. Előadása végén kérte az iparosokat, hogy rázzák le magukról a maradiság bélyegét és a felvilágosodottság fegyverével szálljanak sikra érdekeik védelmére.

— **Felülfizetések.** A hadastyán-egylet javára történt felülfizetések helyreigazításaként közöljük, hogy **Klein** Bernát, **Strasser** és **König**, **Torontáli** Agrárbank r.-t., **Eisenstädter** és tsa, **Wehner** testvérek, **Népbank**, dr. **Kardos** Samu, **Walik** István, **Thüring** Károly, **Krämer** János, **Nagybecskereki** munkásképző és társas-egylet, **Havas** Dániel, **Tóth** János, **Bánerle** testvérek nem 4, hanem 5-5 koronát adományoztak.

— **Leiningen leányának temetése.** Mint **Titel**ről jelentik, a múlt héten temették el a titeli temetőkerbe a dicső emlékeztető gróf **Leiningen-Westerburg** Károlynak leányát, **Erzsébet**et, ki 67 éves korában elhunyt Budapesten. Az élők sorából elköltözött grófnő **Barwell** Vilmos magasrangú ny. katonatisztnak volt a felesége Londonban, kitől azonban törvényesen elvált. A **Törökbecs**en felállított **Leiningen-szobor** leleplezési ünnepélyére **Henriette** nevű leányával visszatért Magyarországra és az ünnepély után elment **Titel**re, hogy meglátogassa fivérének, **Armin**nak ottani sírját, ki a titeli ármentesítő társulatnak miniszteri biztos volt s 1900-ban halt meg Budapesten, de **Titel**en temették el. Fivére sírjánál említette, hogy testvére mellé kívánkozik

majd végső pihenőre. E kívánsága most beteljesedett. Vonaton érkezett a tetem a titeli pályaudvarra, hol beszenteltetvén, a titeli előkelőség, az elhunyt leánya, valamint anyai testvére Bethlen Anna grófnő, rokona: Josika báró kísérték kocsikon a gróf Bethlen, gróf Csekonics, báró Josika, Rohonczy s több kiváló család által fölkoszorozott gyászkocsit a temetőbe. A temetési szertartás végeztével K i r s e h b a u m Lajos plébános néhány mélyen meghatató szót intézett az elhunyt rokonaihoz.

— **Kisiklott vonat.** Mint Pancsováról jelentik, tegnapelőtt Petrén a Pancsova felé haladó személyvonat két kocsija kisiklott. Szerencse, hogy az utasokban, valamint a vonatot vezető személyzetben kár nem esett. A kisiklás miatt a vonat késéssel érkezett meg Pancsovára.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5–7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5–7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybeskerekű fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3–5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltek.

Színház, Irodalom.

** A délvidéki szinikerület. A délvidéki szinikerület igazgatása dolgában február 12-ikén Lugoson dönt a szinikerületi választmány. Az ülésen a torontálvármegyei szinügyi bizottságot Jankó Ágoston alispán, dr. Perisics Zoltán és dr. Pollák Győző fogják képviselni. A temesvári „Délmagyarországi Közlöny” ebből az alkalomból vasárnapi számában a következőket írja:

„A délvidéki szinikerület igazgatására kiírt pályázat, mint ösmeretes, a múlt hónap derekán járt le. A kerületre kilencen pályáztak. A pályázók közt van Lenkei Zoltán, a temesvári szintársulat titkára is, aki Krecsányi igazgatónak nemesak bizalmasa, hanem munkás, szorgalmas és odaadó titkára s mondhatni jobbkeze igazgatójának. Amellett józan-gondolkodó, igazi színházember, akinek esetleg távozását legjobban sajnálná Krecsányi, ami végre a legjobb bizonyítvány Lenkeinek. A pályázatok fölött február hó 12-ikén Lugoson dönt a szinikerület választmánya és ha a döntés Lenkei Zoltánra esik, a délvidéki szinikerület a legjobb kezekben lesz.”

(*) A Magyar Figyelő most megjelent 3. számában találjuk vezetőhelyen Réz Mihály tanulmányát a „Magyar demokráciáról”, amely nagy elmeéllel fejteget aktuális problémákat. Walesz Jenő „A cészárok hitvesei” címen nagyérdekű dolgozatot közöl, amelyben Ferrero legújabb munkáját ismerteti. Etey Árpád Milanó 1853-iki felkelésének 60-ik évfordulója alkalmából érdekes és ismeretlen adatokat dolgozott fel. Pekár Gyula: „Máb esküvője” címen színes breton novellát írt. Nagyon érdekes a számban Ambrus Zoltánnak finom essai-ja külföldi szindarabokról és Kemény Simon „Magyar újdonság”-okról szóló kritikája. A gazdag feljegyzések rovatban számos élesen polemikus megjegyzést találunk.

A Magyar Figyelő előfizetési ára negyed évre 6 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrassy-ut 16.

TÁVIRATOK.

A háború.

A törökök sikerei. — Drinápoly ostroma. Skutari. — A törökök erőfeszítései. — Hohenlohe herceg missiója és a külügyi helyzet. — A tőzsde.

Budapest, febr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A balkáni harcra a háború folytatása most már jóval több nehézséggel jár a szövetségesekre, mint eddig. A törökök a fegyverszünet alatt úgy látszik összeszedték minden energiájukat és sokkal nagyobb sikerrel végzik hadműveleteiket. Hogy a törökök helyzete kedvezőbb, mint a fegyverszünet előtt, azt bizonyítja az, hogy több mint egy hete folyik a háború és a szövetségesek megfeszített erővel sem tudnak eredményt elérni, sőt amint legalább az eddigi jelentésekből kitűnik, a törökök mutatnak fel inkább némi sikert.

Mai jelentéseink a következők:

A törökök sikerei.

Budapest, febr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: **Rodoszt és egész környéke török kézben van.**

Egy osztrák Lloyd-gőzös kapitánya, aki hajójával a Márvány-tenger partja mellett hajózott, beszéli, hogy szombaton délután **Bulair mellett heves ütközet volt a bolgárok és a törökök között, amely azal végződött, hogy a bolgárok kénytelenek voltak visszavonulni.**

Budapest, febr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Frankfurter-Zeitung tudósítója jelenti: **Csataldzásánál vasárnap rövid, de rendkívül elkeseredett ütközet volt a bolgárok és a törökök között, amely a bolgárok visszavonulásával végződött. A törökök a bolgár utóhadból 81 foglyot ejtettek. Ugyanazok vasárnap a török flotta eredménytel ágyuzta a bolgárok-nak a Márvány-tenger partján lévő erődítményeit.**

Drinápoly ostroma.

Budapest, febr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: **Vasárnap reggel Drinápolyból ideérkezett dróttalan távirat jelenti, hogy a város bombázása négy nap óta szakadatlanul tart. Egy bolgár repülőgép átrepülte a várost s a helyőrség ágyutűzzel üldözte.**

A törökök erőfeszítései.

Budapest, febr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonba érkezett távirat szerint Kisásziából új hadosztály indult a harcra. A hadosztály tegnap érkezett meg Konstantinápolyba s mint a távirat mondja, a török főváros lakossága nagy rémülettel látta, hogy az ázsiai csapatok között sok kolerás beteg van.

Budapest, febr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a kurd törzsfőnök kiáltványt intézett a kurdokhoz, amelyben felhívja őket, hogy áldozzák fel életüket a hazáért.

Skutari.

Budapest, febr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Cettinjből montenegrói forrásból táviratozzák: Szombatról vasárnapra virradó éjjel Skutari török helyőrsége háromszor is kirohant, hogy visszafoglalja elvesztett hadállásait, azonban az egyesült montenegrói és szerb sereg visszavonulásra kényszerítette. A harmadik összecsapásnál sok török katona fogásába esett. Az elfogott török katonák

beszéli, hogy a fegyverszünet után a katonák egy része nem akart tovább harcolni, amire a vár parancsnoka ezeket a katonákat nyílt helyen egy tömegben agyonlövötte.

Hohenlohe herceg missiója és a külpolitikai helyzet.

Budapest, febr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Hohenlohe herceg ma reggel hat órakor Szentpétervárról Bécsbe érkezett. A herceg betegen jött vissza, úgy, hogy megérkezése után azonnal palotájába hajtatott és lefeküdt. A herceg több napig kénytelen az ágyat őrizni.

Budapest, febr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról sürgönyzik: Hohenlohe herceg Szentpétervári missiójáról a külügyminiszteriumban azt a felvilágosítást adják, hogy a herceg missiója teljes sikerrel járt. Ugyanezt mondják az osztrák-magyar nagykövetségen is.

Budapest, febr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Berchtold gróf külügyminiszter beteg lévén, Lukács László miniszterelnöknek Wickenburg Márk gróf külügyi osztályfőnök adott felvilágosítást a külpolitikai helyzetről. A kiszivárgott hírek szerint a külügyi osztályfőnök azt a felvilágosítást adta, hogy a külpolitikai helyzet nagyon aggasztó.

A tőzsde.

Budapest, febr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti értéktőzsdén az üzlet elég szilárd volt s az árakban csak némi ingadozás mutatkozott. Déli zárlatkor a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 814.50, Osztrák Hitel 621.50, Koronajáradék 84.20, Jelzáloghitelbank 428, Leszámitoló Bank 515, Hazai Bank 291, Magyar Bank 568, Rimamurányi 705, Salgótarjáni 770, Köztui Vasut 678.50, Villamos Vasut 373.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, febr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Lukács László miniszterelnök tegnap délelőtt különkiallatáson volt a királynál. A kihallgatás után a miniszterelnök a hadügyminiszteriumba ment, hogy Berchtold gróffal tanácskozzék, de a külügyminiszter beteg lévén, vele nem beszélhetett, helyette Wickenburg Márk külügyi osztályfőnök adott felvilágosítást a külpolitikai helyzetről.

József főherceg állapota.

Budapest, febr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) József főherceg állapota a kiadott legújabb orvosi jelentés szerint javul s így aggodalomra nincs ok.

Désy Zoltán rágalmai.

Budapest, febr. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lukács László miniszterelnöknek Désy Zoltán rágalmai miatt indított perében a kir. ügyészség csak azokra a tényekre kéri megengedni a bizonyítást, amelyek azt igazolják, hogy Lukács László miniszterelnök közpénzeket törvénytelenül vont el rendeltetésük alól, hogy azokat vagyonszerzésre használja.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)	
Buza (áprilisra)	11.61
Buza (októberre)	12.15
Rozs (áprilisra)	9.88
Rozs (októberre)	9.61
Zab (áprilisra)	10.22
Zab (októberre)	8.79
Tengeri (májusra)	7.72
Tengeri (júliusra)	7.92

Közgazdaság.

A Nagybecskereki Takarékpénztár közgyűlése.

— febr. 10.

A Nagybecskereki Takarékpénztár részvénytársaság szombaton délután tartotta idei rendes évi közgyűlését.

A közgyűlésen dr. Kiss János elnök, akinek megnyitója után előterjesztették a takarékpénztár múlt évi munkásságáról szóló jelentést, amely ezuttal is bizonyítja, hogy az Oldal Antal vezérigazgató kitünő vezetése alatt álló pénzügyintézet a vármegye egyik leghatalmasabb és legvirágzóbb pénzügyintézete, amely évről évre impozáns pénzügyi munkásságot fejt ki.

Miután a közgyűlés a fölmentvényt minden irányban megadta, az intézet nagystilű vezetéséért s a nagyeredményű munkásságért a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel fejezte ki elismerését és köszönetét Oldal Antal vezérigazgatónak, valamint az igazgatóságnak.

Ezután megejtették a választást, amely szerint megválasztották választmányi tagoknak 3 évre: Deutsch Emilt, Fischer Józsefet, Hubert Manót, Popovics Péczy Szilárdot, Schlesinger Jakabot, Strasser Jakabot. Egy évre: Guttmann Mórt.

Felügyelő-bizottsági póttagoknak 2 évre: Kokits Jánost, Temmer Józsefet.

Az évi jelentés a következő:

Tekintetes közgyűlés!

Több egymást követő jobb esztendő után hazánk gazdasági állapotában tavaly, sajnos, erős visszaesés következett be. Vidékünkön a termés egyáltalán kielégítő, sőt a kukoricatermés ritka bőséges volt ugyan, ennek értékesítése azonban számos kedvezőtlen körülmény közrehatása folytán, kiváltképpen az év utolsó negyedében nehézségekbe ütközött, ami nálunk az ipari tevékenység és az üzleti forgalom nagymérvű pangását idézte elő.

A pénzpiac kedvezőtlen alakulása már az év elején éreztette nyomását s mindinkább fokozódva — az ősz folyamán — a szomszédos Balkán-államokban keletkezett háborús bonyodalom következményeképpen a külpolitika terén beállott feszültség szülte nyugtalanság és bizalmatlanság miatt, mely leginkább kifejezést nyert a sok esetben indokolatlanul történt hitelmegvonásban és a pénzügyintézeteknél elhelyezett betéteknek — takarékpénztárunkkal szemben egyáltalán észlelhetővé nem vált — tömeges visszakövetelésében az esztendő vége felé mindjobban kiélesedett válságos jellegét öltött.

Intézetünk nyugodt működését és egészséges fejlődését a felmerült jelenségek pillanatra sem akasztották meg.

Azon szolid, megbízható alapon állva, melyet számára a gondos előrelátás és mobilitás követelményeinek szem előtt tartásával már korábban megvetettünk és amelynek megszilárdításához a Magyar általános hitelbankhoz fűző ránk nézve felette becses és kellemes érdekközösségi viszony nagy mértékben hozzájárult, de nemkülönben őszinte köszönettel elismert azon rendkívüli előzékenységnél fogva, melyet az Osztrák-magyar bank és többi üzletbarátaink részéről a közelmúlt időben is tapasztaltunk. Módunkban volt, hogy az irányunkban támasztott hiteligényeket óvatos elbírálásunk eredményéhez képest kielégítsük nemcsak, hanem, hogy a Torontálmezei takaré- és hitelbankkal közösen a súlyos válságba jutott Nagybecskereki takaré- és élőlegegylet mint részvénytársaság felszámolásának különleges biztosíték mellett nyújtott jelentékeny összegű kölcsön folyósításával kapcsolatos elősegítésére piacunk érdekében vállalkozzunk.

Egyes üzletágaink állományát és az ezekben elért forgalmat a következő számadatok tüntetik fel.

Összforgalmunk volt 1911. évben 117655166.88 K, 1912-ben 145582641.77 K, az emelkedés 27927474.89 K. A pénztári forgalom 1911-ben 66351201.23 K, 1912-ben 82071463.03 K, tavaly tehát 15720261.69 K-val nagyobb volt.

A takarékpénztári betétek állománya 1911 végén kimutatott 2629655.34 K-ról 1912 végéig 2579147.01 K-ra, vagyis mindössze 50508.33 K-val apadt.

Váltóleszámitolási üzletünkben a kihelyezés 1911 végén 5551963.52 K volt. 1912-ben leszámítottunk 16667497.39 K, összesen 22219460.91 K értékű váltót. Visszafolyt 16120852.02 K, maradt tehát 6098608.89 K. Az állag az 1911 évi zárlat 5551963.52 K összegéhez viszonyítva 546645.37 K-val nagyobb volt.

Tárcánkból visszleszámitolva volt 1911 végén 2767584.40 K, 1912 végén 3119486.84 K, hitelünk igénybevétele szerint tavaly 351902.44 K-val erősebb volt.

Jelzálogkölesönületünkben a záloglevélpiacon közismert kedvezőtlen helyzete miatt tavaly sem folyósítottunk új kölcsönt. Az 1911 végén fennállott külvívőségünk 2177244.41 K összege a tervszerű és soronkívüli visszafizetések folytán 1805965.57 K-ra, vagyis 371278.84 K-val apadt. Ezekből a kölcsönökből engedélyezve volt 1911 végén 1836482.75 K, 1912-ben törlesztett 280872.09 K s így fennállott 1555610.66 K, vagyis a megelőző évi zárlatkor kimutatott 1836482.75 K-val szemben 280872.09 K-val kisebb összeg, míg

a tárcánkban levő jelzálogkölesönök 1911. évi állaga 340761.66 K-ra, 1912 végéig 250354.91 K-ra, tehát 90406.75 K-val csökkent.

Alapszabályszerűen fedezett folyószámlai követeléseink, melyek 1911 végén 311084.97 K-ra, 1912 végén 244131.17 K-ra rugtak, tavaly 66953.80 K-val apadtak.

Értékpapirtárcánk, melyet semmiféle kölcsöntartozás nem terhelt, 1911 végén 846098.50 K, 1912 végén az évközben történt vásárlások és eladások folytán 160807.— K, vagyis 685291.50 K értéket képviselt.

Ezen az értékpapirpiacon beállott érzékeny áresés következtében 49706.04 K veszteséget szenvedtünk, melyből 25943.68 K-t az e célra szolgált árfolyamigadozási tartalék terhére leírtunk, az ezután fedezetlenül maradt 23762.36 K pedig a veszteség- és nyereség-számlán van elszámolva.

Az 1912 december hó 31-ikén felállított mérleget, melyet a felügyelőbizottság megvizsgált s mely szabályszerű módon közhírré tétetett, oly kérelemmel van szerencsénk a tisztelt részvényes uraknak bemutatni, hogy azt 126635.42 K nyereségmenyegyenleggel megállapítani és ennek, valamint a felügyelő-bizottság jelentése alapján úgy ezen testületnek, valamint az alulírt igazgatóságnak az elmúlt 1912. évre vonatkozólag a felmentvényt megszavazni méltóztassanak.

Az 1911. évről előírt 1786.12 K adómentes nyereségyelvényhez és a kétes követelésekből leírt 449.21 K leütése után jelentkező 126635.42 K tiszta nyereség felhasználása tekintetében bátorokunk javasolni, hogy a tekintetes közgyűlés határozatilag elrendelni méltóztassék, hogy 93750 K a forgalomban levő 3750 részvény 40. sz. szelvényének 25 koronával való beváltása mellett osztalék-képpen jövő hó 10-étől kezdve kifizettesék 10000 K a tartalékalaphoz, 1000 K az intézeti ház könyvszerinti értékének csökkentésére létesített alaphoz, 3162.50 K az intézeti nyugdíj-alaphoz csatoltassék, 16230.40 13% nyereségrész címen az igazgatóság kezéhez kiutalványoztassék és az ezek után fennmaradó 2492.52 K a folyó év javára áthozassék.

Felügyelő-bizottságunk egyik póttagja, Rósa Béla ur tavaly igaz fájdalomra elhalálozván, másik póttagja Kertész Márk ur, aki egyszersmind választmányunk tagja volt s e minőségében ügybuzgó, lelkes tevékenységével, melyről őszinte köszönettel megemlékezni kellemes kötelességünknek ismerjük, intézetünknek igen jeles szolgálatokat tett, városunkból sajnálatunkra elköltözvén és tisztségéről lemondván, kérjük, hogy két felügyelő-bizottsági póttag és a sorrend szerint kilépő alapszabályunk értelmében

ujra megválasztható választmányi tagok: Deutsch Emil, Fischer József, Hubert Manó, Popovits Péczy Szilárd, Schlesinger Jakab és Strasser Jakab urak, továbbá Kertész Márk ur helyébe 2 felügyelő-bizottsági póttagot az 1915. évi, egy választmányi tagot az 1914. évi és hat választmányi tagot az 1916. évi rendes közgyűlésig terjedő időtartamra választani méltóztassanak.

Kelt Nagybecskereken, 1913 február hó 7-ikén tartott üléséből

a Nagybecskereki Takarékpénztár igazgatósága.

A nagybecskereki „Ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaság” tegnap délután tartotta nagy számban megjelent részvényesei jelenlétében ezidei közgyűlését. Eckstein Samu igazgató üdvözlésén a megjelenteket, elnökül Gyárfás Ödönt választják meg, ki a gyűlést megnyitja. Örömmel tudatja a részvényesekkel, hogy dacára a gazdaságilag kedvezőtlen és válságos helyzetnek, az intézet működése eredményes volt, amennyiben 15830.43 K tiszta nyereséget mutathat fel. Az igazgatóság javasolja, hogy ez összegből 4000 K tartalékba helyeztessék, 10000 K 5%-os osztalékra; jelenléti jegyek beváltására 1200 korona fordítottassék; 630.43 K új számlára vitessék elő. A közgyűlés az igazgatóság indítványához egyhangúlag hozzájárult. Igazgatósági tagokul három évre dr. Handler Lázár, Lehmann Mihály, Prokisch Gyula, Schneebacher Lajos és Steyer István részvényeseket választotta meg a közgyűlés. Választmányi tagok lettek 3 évre: Bergenthal Albert, Hegedüs Mór, Lukinich Miklós, Pierre János, Szubity Péter, Vági Sándor, ifj. Weiserschan János, Tóth Ferenc. 2 évre: Wálik István. Több tárgy nem lévén, a közgyűlés az intézet igazgatóságának az intézet körüli eredményes, buzgó munkásságáért elismerését fejezte ki.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

238. Bvk. 1913. sz.

1686-1

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék 1912. évi 11327. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1912. évi V. 1300. és 1415. számú végzése folytán Szerb takarékpénztár részvénytársaság nagybecskereki cég javára 520 kor. és hátr. 120 korona tőkekövetelés és járuléki erejeig elrendelt biztosítási, kielégítési végrehajtás folytán 1912. évi október hó 17. napján lefoglalt és felülfoglalt és 10825 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak Felsői tóban 562/2/b és 573. sz. a. s folytatva Nagybecskereken Árpád-utca 23. sz. a. leendő megtartására határozottul 1913. évi február hó 27. s következő napjának délután 9 órája kitétetik az 1912. évi V. 1300. sz. a. k. végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: buza, tengeri, gazdasági felszerelvények, esélőgépek, disznók s 1 motor személyszállító hajó.

Az árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében még a következő foglaltatok részére is elrendeltetett:

Módosi polgári takarékpénztár javára 2180 K s. jár. erejéig, Szelkity Szvetozár javára 830 K s. jár. erejéig, Ipar és kereskedelmi bank részvénytársaság javára 1200 K s. jár. erejéig, Pavlovits Tivadar és társa javára 2443.90 K s. jár. erejéig.

Nagybecskereken, 1913. évi február hó 3. napján.

Kiss, kir. bir. végrehajtó.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

8625—1913. számhoz.

1687—3.1

Földhaszonbérleti hirdetés.

A magyar vallásalap tulajdonát képező és a temesvármegyei

1. Temesdoboz község határában fekvő 866 ^{1230/1600} k. h.

2. az Obád község határában fekvő 297 ^{1070/1600} k. h. mezőgazdasági birtokok, ugyszintén

3. a magyar tanulmányi alap Temesujnépi Temesujlak község határában levő 843 ^{702/1600} k. h. mezőgazdasági birtoka, a vétel útján hozzácsatolt magyararmedvesi 303 ^{1200/1600} k. hold birtokkal együtt, vagyis összesen 1147 ^{302/1600} k. hold a válás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium IX. ügyosztályában (V. ker., Hold-utca 16. sz., III. em. 44. a.) **1913. évi március hó 3-ikán déli 12 órakor** tartandó zárt ajánlatu nyilvános versenytárgyaláson 1913. évi október hó 1-ével kezdődő 12 évre haszonbérbe fog adatni.

Ajánlat minden egyes birtokra külön-külön teendő és pedig nem holdanként, hanem az egész területre vonatkozólag egy összegben, számokkal és betűkkel kiírva.

Az egy koronás bélyeggel ellátott s két tanu előttemezése mellett kiállított ajánlatok a miniszterium segédhivatali főigazgatójánál a versenytárgyalás napjának délelőtti 11 órájáig benyújtandók. A lepecsételt borítékon jelzendő: „Ajánlat a birtok haszonbérletére.”

Elkésve érkezett, vagy utóajánlatok, ugyszintén az oly ajánlatok, melyek nélkül felszerelve nincsenek, figyelembe vételre nem számíthatnak.

Bánatpénzül a temesdoboz haszonbérletre 4000 K, az obádi haszonbérletre 1500 K s a temesujnépi haszonbérletre 4500 K készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban bármelyik m. kir. állami (adó) pénztárnál teendő le, az erről szóló letéti nyugtávról az ajánlathoz csatolandó. Akik gyámság vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén az olyanok, kik a közalapokkal szemben tartozásban vannak, vagy bármely címen perben állanak, a versenytől kizáratnak.

A részletes versenytárgyalási és szerződési feltételek, nemkülönben az ajánlati minták a miniszterium IX. ügyosztályában, a segédhivatali igazgatóságnál, a temesdoboz birtokra vonatkozóak a zsidovini, az obádi birtokra vonatkozóak a esáki, a temesujnépi birtokra vonatkozóak a nagykövéresi kir. közalapítványi ispan-ságoknál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1913. évi január havában.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztertől.

**Zabmentes
vetőbüköny**

kapható

özv. Guttman Jakabné és fiai czégnél
Nagybecskerek. 1690—31 Telefon 96.

12457—1913. tkvi szám.

1689—1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Petkanity Dusan, Tapavicski Popov Panta, Czukity Milán és Popov Gyura felsőeleméri lakos végrehajthatóknak Veliszavlyevits Rada és Tapavicski Velykó felsőeleméri lakos végrehajtást szenvedők ellen 15 korona 55 fillér tőkekövetelés és jár. iránt folytatott ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, a felsőeleméri 1178. számú tkjvben A. I 2. sor, 558., 559/a/1. hrszám alatt felvett 266⁴/₁₀₀ négyszögöl beltelek és a rajta épült 239. ö i. számú ház 355 korona, a felsőeleméri 1718. számú tkjvben A. + 2. sor, 2042/b. hrszám alatt felvett ingatlan 652 korona kikiáltási árban az 1913. évi március hó 18. (tizennyolc) napján délelőtti 10 órakor Felsőelemér községhez tartozó megartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tesz, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A vhn. 21. §-a értelmében a kincstár mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889 : XXX. t.-c. 10 §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapestben székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitelszövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a tkvi hatóság felhívásának kézhezvételétől nyolc nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

A most említettek kivül a többi árverezni kívánó tartozik az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átsegélyeztetni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. A bánatpénz letétele alól felmentett árverelő azonban a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Ha az árverelő ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnék kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék tkvi irattárában és kifüggesztési tábláján

Nagybecskerek városházánál és Felsőelemér községhez tartozó megtekinthetők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1913. évi december hó 20. napján.

Dr. Pataky László s. k.
kir. törvényszéki jegyző.

Gazdaságok és hizlaldák részére

Gsontképzőmész (Futterkalk)	kilója	—50 K
Tappor		1—
Fluid	literje	2—
Sósav		—80
Keserűső	kilója 20 fill., postacsomag	250
Ricinustaj	literje 180 K, postakanna	750
Creolin	60 fill.,	5—
Carbolineum	24	350
Naphtalin	kilója 60	350
Szerszamolaj	lit. 50	4—
Szerszamenőcs	kilója 60 f,	450
Kekvitriol (Blaustein)	kilója	—76
Vaselin	kilója 60 fillér, 1— és 2—	

Patkány- és egérmérgek, az összes gépolajok s egyéb gazdaságoknál szükségelt droguak jutányosan. —

KOVÁCS SÁNDOR drogériája
Nagybecskereken.

Telefon 43. 1175—11.2 Telefon 43.

Községi irnok

azonnal állandó alkalmazást nyer.
Román nyelvet beszélők előnyben részesülnek. Havi fizetés 100 kor.

Érdeklődők jelentkezhetnek Ujozora község jegyzőjénél. 1675—33

Amerika városrészen, a Plank-kert mellett. 1645—x7

Mária Terézia-utca 3. sz. alatt egy nagyobb

uri lakás

4 szoba, cselédszoba, összes mellék helyiségek

május 1-re kiadó.

Uj bor

dr. Brájer Lajos szőlőjéből

literje 80 fillér

Kapható: Zápolya utca 1. szám alatt a ház mesternél.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontá”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontál vármegyében.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.